

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 4. oktobra 1923.

Telefon štev. 552

STEV. 117.

Dr. Fran Windischer:

Naše gospodarske prilike in pomanjkanje denarja.

Peto leto po svetovni vojski smo v gospodarstvu ostali še daleč od normalnih razmer. Vprašanje nemških reparacij, največji problem povojnega gospodarstva, ne more priti do zadovoljivega zaključka, pa vtrajno mogočno učinkuje na ekonomske prilike sosednjih, zlasti novih držav na vzhodu in jugu. Občutno dovolj smo soprizadeali tudi mi. Razni drugi, žal ne redki incidenti gospodarskega in političnega značaja donašajo vedno nove zapletke in z njimi ovire tolike jakosti, da se gospodarstvo v izmučeni Evropi ne more stabilizirati na ustreznih rezultatih. Neogibno je v takih odnosih, da more gospodarska konsolidacija le jako rahlo napredovati osobito v novih državah, katere imajo, kakor naša, premagali v resnici ogromne težave ob urejanju in odločevanju načelnih upravnih, ustavnih in ekonomsko-političnih vprašanj.

Naš denar v svoji vrednosti na mednarodnem trgu močnejše valuje, nego je v interesu rednega industrijskega in trgovskega dela. Kakor v mnogih drugih državah z novimi prilikami, morajo tudi naši gospodarski krogi trajno voditi račun o spekulativni strani in o aleatornih momentih v svojem obratovanju. Spričo občutnih valutnih fluktuacij, ki bremene kupčijsko poslovanje, je razumljiva goreča želja gospodarske prakse, da pridemo s svojim novcem do skorajšnje stabilizacije. V industrijski in trgovski praksi je dandanes treba napete pozornosti in skrbne preudarnosti. Položaj se hitro menjava in je treba trajne občutljivosti, da nove prilike ne iznenadijo z nepričakovano škodo in nepredvidno izgubo.

Spomladi se je pričelo uveljavljati v našem gospodarstvu trdo pomanjkanje gotovine in občutna napetost na kapitalnem trgu. Prva povojna leta smo precej dobro prebili. Zadrege so bile le lokalne in prehodne. V petem povojnem letu pa se je perpehtirala denarna napetost kot pojav, ki hromi in ovira cel naš denarni promet in trdo prizadeva vse kupčijske stroke. Daveča tesnoba na denarnem trgu je zajela celokupni kupčijski svet. Tesnoba je ostala v trdovratni permanenci. Denarne zavode sili, da s skrajno varčnostjo obračajo svoj denar. Trgovcu in industrijskemu velevala, da urav-

nava celo svoje poslovanje razvidik obstoječe trajne kreditne napetosti. Na sebi težaven položaj poostčuje okolnost, da je močno opešala kupovna sila domačih konsumentov. Le malo strok se more ponášati z živahnim odjemom. Vobče daje kupčiji signaturo medla konjunktura v domačem prometu in ponehanje večletne žive stavbne delavnosti. Lažje se gibljejo le liste redke stroke, katere imajo odprto pot za svojo robo v eksportu. Opešanje kupčijskega prometa je za nekaj časa razbremenilo naš železniški promet ter začasno potisnilo nekoliko v stran sicer glasne tožbe o nezadostnosti naših velikih prometnih naprav. Baš sedaj pa se v Sloveniji oglašuje mučno pomanjkanje vagonov za premo.

Za velike potrebe naše države z bogatimi resursami je razpoložljivi domači kapital daleko preslab. Nov kapital nastaja pri nas le v nezadostni meri. Tvorba je skromna in tako počasna, da nismo kos zadovoljiti trajno velikemu povpraševanju po denarju od strani industrije, trgovine, obrta in kmetijstva. Industrijska podjetnost, živahno trgovanje, nove naprave in eksploatacije večjega obsega bodo pač možne le, če dobivamo kreativno oplojitev iz drugih kapitalno bolj oblagodarjenih predelov. Kakor gre blago za višjo ceno, tako išče kapital obilnejšega obratovanja. Sledč spričo tega izravnavi napram južnim delom države in pa sledč večnemu pravilu o neporušni zvezi med povpraševanjem in ponudbo, smo tudi pri nas podlegli po treh letih nadmočni sili okolnosti ter prišli na brzo roko in morda brže nego smo pričakovali tudi v Sloveniji tekom prefeklega in tekočega leta do prej nepoznane izmere obrestne mere, ki je denarnemu kapitalu sočasno delno zavarovanje proti razvrednotitvi. Zanimivo dejstvo, ki dovolj jasno ilustrira položaj v današnjih kupčijskih prilikah, pri tem je to, da se splošno rajše pristaja na trde kreditne pogoje, nego da se odloči za neracionalno motitev rednega toka uvedenega obratovanja. V vseh strokah trgovine in industrije so spričo podražitve obratovanja v vseh komponentah kolosalno narasle potrebe po obratnih sredstvih. Podjetnikom je danes res težavno vzdržati ravnotežje. Ni

danes težko prešteti onih podjetij, ki so v srečnem položaju, da morejo obratovati ob lastnih sredstvih. Septembski ultiimo je slavil bankirje, kakor trgovce pred silno težko nalogo. Eni, kakor drugi so bili v soboto veseli, ko je bila mimo. Po-

manjkanje denarja pa žal tudi po 1. oktobru ni odnehalo. Narobe, pričlost je tolika, kakor je doslej nismo poznali. Vse je v skrbeh za gotovino in za kredit. Obrestna mera narasča. Ni dvoma o tem, da imamo še jako težke čase pred seboj.

Pomen Porurja.

V porurskem boju je Nemčija končno vendarle popolnoma podlegla Franciji. Po sklepu vojne je to gotovo eden najpomembnejših dogodkov v evropskem političnem, a gotovo tudi gospodarskem življenju. Kolike važnosti je v zadnjem oziru Porurje, ta takorekoč ena sama velikanska industrijska delavnica s svojimi neštetimi tovarnami in ogromnimi rudniškimi in premogovnimi kompleksi, naj vsaj nekoliko pokažejo sledeči podatki.

Produkcija premoga je znašala v prošlem letu 8 milijonov ton. Od tega se je izdelalo 2 milijona ton koksa, ki je neobhodno potreben posebno za železno industrijo. Nadalje se je produciralo pol milijona ton surovega železa in jekla. Velikost te produkcije si moremo predstavljati iz dejstva, da od celotne evropske produkcije predstavlja samo porurska surovega železa eno četrtino, železa v palicah eno tretjino, premoga eno šestino, koksa pa skoraj eno polovico.

Za časa rurskega pasivnega odpora je vsa ta produkcija skoro popolnoma počivala. Nemčija, ki je sicer črpala ogromne količine industrijskih surovin iz Porurja, je mo-

rala v tem času železo in jeklo nabavljati v velikanskih množinah iz inozemstva. Pa tudi druge evropske države, ki so navezane na dobavo velikih količin koksa, železa, jekla in železnojeklenih fabrikatov iz Porurja, so morale v prošlih devetih mesecih dobavljati od drugod. Anglija, Čehoslovaška, Poljska in Avstrija so v tej dobi posebno dobro zaslužile. Z vzpostavitvijo dela v Porurju bo pa ta konjunktura začela ponehavati in bo morala vsaj v teku prihodnjega leta skoro popolnoma prestat. Cene premoga, železu, jeklu in tozadnim fabrikatom na evropskih tržiščih, ki jim je porurski odpor pripomogel k čvrstosti, bodo radi zopetnega vstopa porurske produkcije morale popustiti. Kakor so nemška in ostala evropska tržišča in industrije izredno občutile ustavitve porurske produkcije, tako bo imela zopetna vpostavitve le-te vsestransko velik učinek. Seveda je treba vpoštovati, da bo pri tem igral odločilno vlogo položaj, ki ga bodo ustvarile v Nemčiji in posebno v Porurju politične in gospodarske prilike najbližje bodočnosti.

Pogubonosna praksa.

Trgovske organizacije so si nadejale po vojni kot prvo nalogo, izčistiti iz poslovnega sveta vse, kar ne spada v trgovski stan in kar mu samo kazi dobro ime in kupčijski sloves. Bila je to težka naloga, vendar je izgledalo, da se bo dalo z vstrajnim delom doseči popoln uspeh in da se bo posrečilo normalizirati naše trgovske razmere in vrniti trgovino pravim trgovcem. Toda praksa naših obrtnih oblasti jim je tu prekrizala dober del računov s svojim pogubonosnim načinom neomejenega izdajanja obrtnih listov za proste trgovinske obrti.

Danadanes se podeljuje obrtni listi čisto brez vsakih pomislekov, brez vseh gospodarskih ozirov vsakomur, kdor se prikladi zanj in nekatere naše obrtne oblasti skoro, lahko rečemo, tekmujejo med seboj,

katera bo dosegla več prijav in podelila večje število obrtnih pravic.

Upali smo v sanacijo naših trgovskih razmer, toda pri tej praksi se vedno bolj pogrezamo v direktno anarhijo v naših kupčijskih razmerah. Danes še hlapec, rudar, sluga, penzionist, kmetica, človek brez posla in poklica, ti je jutri manufakturst, galanterist, lesni trgovec, trgovec z živino, z jajci, z deželnimi pridelki, agent in komisijonar ali pa špediter. In to se pospešuje z lahkomišelnim izdajanjem obrtnih pravic do neskončnosti. Vsak mesec beležimo kljub notorični poslovnosti stagnaciji v redni trgovini na stotine in stotine novih prijav trgovinskih obrtov in sicer poleg zgoraj naštetih prostih strok pretežno kramarije, branjerije in sejmarstva. Nismo pristaši trgovskih monop-

Ekskurzija Kluba trgovskih akademikov v Srbijo.

(Konec.)

Ze na potu proti Skoplju smo si domislili, da bi bilo zanimivo peljati se iz Skoplja še naprej do Ohridskega jezera. Informirali smo se koliko časa bi trajala vožnja in zvedeli, da bi se vozili na 98 km dolgi progi 21 ur. Proga je namreč ozko tirna. To in pa dejstvo, da se je naša blagajna na tako dolgi poti že občutno posušila, nas je napotilo, da smo se obrnili in se napravili na pot proti domu.

V nabityh vagonih smo se drugega jutra pripeljali v Niš, kjer smo izstopili. Bila je nedelja, zato nam mesto ni moglo nuditi svoje prave slike. — Mesto Niš leži ob reki Nišavi, ki predstavlja znatno vodno silo. Vsled tega je Nišu zasiguran

kar največji razmah v industriji. Med vojno je mesto mnogo trpelo in ravno sedaj popravljajo železni most čez Nišavo, ki so ga menda Nemci razrušili.

Vročje je bilo, denarja ravno za vožnjo do Ljubljane, zato smo se odločili, da obiščemo kraje severnozahodno Niša ob drugi priliki in smo se že ob dvanajstih odpeljali v Beograd. — Vožnja je lepa in nemalo je krasnih sadnih vrhov, zasajenih s slivami, ki so ravno dozorevale. Drevesa so se šibila pod težo sadu in kaj lep je bil pogled na to modro polje. Kot na celi poti, tako se je tudi tu na postajah dobilo raznovrstno sadje, ki so ga prinesli okoliški kmetje na prodaj.

V mraku smo dospeli v Beograd. Prednoč smo, kot preje, v vojni akademiji, drugega dne ob šestih zvečer pa smo se z brzovlakom odpeljali proti Ljubljani, kamor smo prišli vsled železniške nesreče pri

Sisku s parurno zamudo v torek, 28. avgusta.

Dolžina proge, ki smo jo prevozili znaša 2474 km.

Nihče se ni pritožil, da smo prežgodaj doma, ker »povsod je lepo, doma pa najlepše.«

Kakšnega pomena je bila ta ekskurzija za nas? — V prvi vrsti smo se ofresli še ostankov onih predhodkov, ki se jih človek tako lahko nalez iz raznih listov, proti vsemu kar je srbskega in spoznali smo, v koliko smemo tem listom verjeti. Videli smo dalje, koliko nepotrebnih ljudi — tujcev odjeda našim rojakom kruh, ki bi po vseh pravicah moral pripadati njim. Tu mislim v prvi vrsti povsem znane pijavke, katerim se imamo tudi mi v mnogočem zahvaliti za draginjno, ki vlada pri nas, to je Jude. Treba bo — in to je v prvi vrsti naloga naše trgovske omladine — najenergičneje pomesti z njimi, da zasedejo njihova mesta

naši ljudje, ki glede sposobnosti gotovo ne bodo zaostajali za njimi. Isto velja za razne tuje »strokovnjake« in uradnike, katerim gre le za naše dobre plače — na drugi strani pa za omalovaževanje naše države. Teh je mnogo pri nas, še več pa v Banatu, kjer bi človek mislil, da je uradni jezik nemški, ne pa srbski oz. hrvatski in slovenski. S temi ljudmi je istotako treba pomesti.

Spoznali smo dalje, kar sledi tudi iz zgoraj navedenega, da je v naši državi kruha v preobilici za vsakogar, ki mu je mar delo. Zato bi bilo svetovati absolventom naših trgovskih šol, naj se obrnejo za službe tja doli na jug, kjer naše delo cenijo. Če ne pojde takoj, pa s časom, na vsak način pa je doli bodočnost, kajti:

»Slovan, tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega najprava, išče te sreča, um ti je dan, našel jo boš, če nisi zaspan.«

lov in vedno smo povdarjali potrebo svobodne konkurence. Toda to še ne pomeni, da odobravamo te nevezdržne razmere, ki nastajajo zadnji čas v naši trgovini in ki so nas potisnile za dobrih petdeset let v razvoju nazaj. Danes sili v trgovino vse, izbira samoumevno predvsem proste stroke, ker nima trgovske usposobljenosti. Naš obrtni red, ki je bil sestavljen v mirodobnih razmerah, seveda sedanjim poslovnim prilikam in času ni kos. In pri dobesedni interpretaciji mrtve črke obrtnega zakona se podeljuje preko vseh svaril strokovnih organizacij dalje obrtne liste fidele kakor vslopnice za kinematograf.

Kam vodi ta praksa, kaj smo ž njo dosedaj dosegli? Dvomimo, da se je dosedaj še kak okrajni glavar, odnosno kak obrtni referent resno zamislil v to vprašanje. Saj mu njegov obrtni kataster sploh ne nudi nikakega pregleda o stanju posameznih strok v okraju. Danes morajo gremiji poučevati obrtne oblasti s tem, da so ljudje, ki jih one še vedno vodijo v evidenci, že davno umrli, se izselili ali pa da že leta ne obratujejo. Kakor se to neverjetno sliši, pa je to žalibog gola in in žalostna resnica.

Z brezmejnimi izdajanjem obrtnih listov, s čemur se omogočuje vrtvanje najraznovrstnejših ljudi v trgovski stan, je prišla stara, realna trgovina v nevarnost, da zgubi ves svoj, s solidnim delom in poštenostjo težko pridobljen kredit in renomé, ko se vsak pritepenec in fušer izkaže z obrtnim listom za trgovinsko stroko.

Vse naše trgovske strokovne organizacije so napram tej praksi obrtnih oblasti brez moči. Obrtni zakon jim ne nudi nikake opore in ugovore, ki jim jih predložijo, se omalovažuje. Tako imamo sedaj pri večini gremijev neprimerno večje število branjevcov, sejmarjev in kramarjev kot res pravih trgovcev in tudi med zadnjimi je odstotek iz-

učeni trgovcev prav neznačen. Z izdajanjem obrtnih listov za sejmarje se direktno uradno podpira nomadstvo ljudi, ki krožijo celo leto iz kraja v kraj, od sejma do sejma, od enega tržnega dneva do drugega na škodo onih, ki imajo stalna obratovališča, kakor predpisuje pravemu trgovcu obrtni red. Mar se hoče s to prakso prisiliti vse trgovstvo v Sloveniji, da prične sejmariti od kraja do kraja, od hiše do hiše in od gostilne do gostilne?

Obrtne oblasti se danes nič ne brigajo ali ima oseba, ki prijavlja trgovinsko obrt, kak kapital, vsaj malo izobrazbe v trgovski stroki, kak ugled, sloves solidnosti, ali ni samo slamnati mož kakega inozemca, ki hoče tem potom na naš trg, odnosno ali je za tisto stroko tam podana krajevna potreba ali ni že stroka prenapolnjena in ni izgleda za uspevanje nadaljnjih podjetij. Nel Naj pride še toliko fušerstva s temi ljudmi v naše kraje, jih to ne moti, da bi izpremenili svojo prakso in začeli malo praktično misliti in uvaževati splošna narodnogospodarska načela. Nasprotno, dela nam vtis, kakor bi jim bilo prav, da na ta način pada nivo in ugled naše trgovine.

Vedar nočemo izgubiti vse nade in upamo, da so pri naši trgovski zbornici in pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani še trezno misleči ljudje, ki uvidevajo neizogibne posledice te pogrešene prakse in ki imajo interes na sanaciji razmer v naši trgovini in na normalizaciji prilik. Zato se zanašamo, da bodo temu vprašanju posvetili potrebno pažnjo, da se zreducira izdajanje obrtnih pravic na resnično potrebni minimum in da se pri presoji vpošteva gospodarske momente, ki so za odločitev edino merodajni. To je potrebno v interesu razvoja in napredka naše trgovine, ker nas bi nadaljevanje sedanjih praks spravilo na nivo najprimitivnejših kramarjev in barantačev.

Obrtno sodišče.

Ali šteje vsako čezurno delo za nadure?

Tožitelj je bil delavec na toženčevi žagi. Delal je v akordu ter mu je pozneje delovodja R. obljubil poleg mezde še prosto kurjavo. Toda drv ni dobil, vsled česar je tožitelj iztoževal za drva skozi 10 tednov po 250 K na teden v skupnem znesku 2500 K in za neplačanih 8½ nadur 122 K, skupaj 2622 K. Nadure so nastale na ta način, da je imel nastopiti službo zjutraj ob ½8 uri, ker se je pripeljal vsaki dan s kamniškim vlakom, v resnici pa je prišel večkrat prej na delo.

Obrtno sodišče je tožbeni zahtev zavrnilo na podlagi izpovedbe priče R. Glede drv navedel je namreč R., ki je bil toženčev delovodja, da se mu je tožitelj sam ponudil, da bo dovažal hlode na žago, če bo dobival 1 m³ drv na mesec. R. mu je rekel, da bo o tem vprašal ravnatelja. Ravnatelj na to ni pristal. R. tega tožitelju ni povedal in je tožitelj res dovažal hlode, toda vsaki dan je nesel domov poln nahrbtnik drv in jih znosil tako več kot 1 m³ na mesec.

Glede nadur pa je izpovedal priča R., da se je tožitelj pripeljal vsa-

ko jutro s kamniškim vlakom in potem pričel delati že pred ½8 uro, toda zvečer je pa tudi večkrat prenehal in znaša to prezigodnje prenehanje vsaj toliko, kolikor predčasno delo zjutraj.

Po tej priči je torej dokazano glede drv, da toženec po pogodbi ni bil dolžan dati tožitelju drv, ker toženčev v to sicer upravičeni ravnatelj ponudbe ni sprejel in se zato pogodba ni sklenila, vrhulaga je pa tožitelj vendarle v tistem času dobil toliko drv, kolikor jih je zahteval v svoji ponudbi in tudi za kolikor iztožuje namestek.

Glede čezurnega dela je pa tudi dokazano, da je tožitelj večkrat predčasno delo zapustil in da znaša ta zamuda vsaj toliko, kolikor zjutranjo predčasno delo. Sicer pa tudi ne more zahtevati, da se mu vsak neznačen čas prekournega dela šteje že med nadure, ker tudi delodajalec ne more tozadevne kontrole tako natančno vršiti, temmanj pa, če delavec opravi celo delo prostovoljno brez zahteve delodajalčeve.

—o—

Taksoni zakon in obrtni red.

(Konec.)

Brez uspeha je ostalo tudi opozorilo, da je generalna direkcija posrednih davkov sama izdala v razpisu ministrstva notranjih del z dne 6. septembra 1920 Sl. b. 1511. navedeno izjavo:

»Ako v Sloveniji veljavni zakoni predpisujejo in zahtevajo izpolnitev gotovih pogojev, da se komu podeli pravica za izvrševanje gostilničarskega ali kavarniškega obrta, potem je to oseba pravica, za katero se plača taksa po tar. post. 63. zak. o taksah; če pa ti zakoni predpisujejo in zahtevajo, da hiša, v kateri naj se izvršuje kavarniški ali gostilniški obrt, izpolni gotove pogoje,

in da dobi na ta način pravico, da se v njej more izvršiti gostilničarski ali kavarniški obrt, in ako pravica stalno ostane na tej hiši, potem je to krajevna (mesna) pravica, za katero se plača taksa po tar. štev. 61. ali 62. zakona o taksah.

Navzlic vsemu temu je generalna direkcija posrednih davkov izdala zgoraj omenjeni odlok, stoječ nepremakljivo na stališču, da okolnost, da obrtni red ne pozna krajevnega gostilničarskega in kavarniškega prava (na kraj vezane gostilničarske in kavarniške pravice) in taks iz tar. postavk 61. in 62., niti najmanj ne omogočuje proizvodbe

zakona o plačanju teh taks. V koncesijah za kavarniški ali gostilničarski obrt je označen lokal, v katerem se dovoljuje izvrševanje tega obrta, pa se smatra, da je ta lokal z izdajanjem koncesije pridobil krajevno pravico, za katero je treba plačati takso iz tarifnih postavk 61. odnosno 62. zakona o taksah. Zakon o taksah kot poznejši zakon dopolnjuje v toliko obrtni red v pogledu državnih pristojbin za te koncesije in uvaja krajevno pravico v celi kraljevini. Ta pozitivni zakon se mora izvrševati v celi kraljevini, a ne samo v poedinih pokrajinah.

Kot nadaljnjo utemeljitev svoje odredbe navaja, da veljajo tudi v Dalmaciji isti avstriski zakoni kakor v Sloveniji, pa da so bile tam takse iz tarifnih postavk 61. in 62. plačane.

To stališče glavnega ravnateljstva posrednih davkov je po tukajšnjem naziranju nevzdržljivo, ker se z zakonom o taksah ne morejo izpreminjati materialna določila drugih priznanih veljavnih zakonov, v predmetnem slučaju, določila obrtnega reda. Tudi bi bilo nemogoče, da bi gostilničarski in krčmarski obrt veljal v finančnopravnem oziru kot realen s posledico obveznosti do plačanja takse po tar. post. 61. oziroma 62. taksnega zakona, dočim bi po veljavnih določilih obrtnega re-

da veljal kot oseben. Eno kakor drugo bi le izdatno povečalo že itak veliko pravno negotovost.

Da velja zakon o taksah s svojima tarifnima postavkama 61. in 62. za celo kraljevino in ne samo za posamezne pokrajine, je popolnoma v redu in se temu tudi ne ugovarja. Toda ti tarifni postavki 61. in 62. se moreta uveljavljati le tam in tedaj, kjer odnosno, če je po dejanskem položaju in po veljavnem obratnem zakonu za to dana podlaga, t. j. kjer in, če obstoje realni gostilničarski in krčmarski obrti. S prego-rečo uporabo teh tarifnih postavk pa se ne morejo čez noč izpremeniti osebni obrti v realne, temveč je taka izprememba možna le potom zakonite izpremembe obrtnega zakona.

Da tudi zakonodajalec sam z zakonom o taksah ni hotel izpreminjati materialnih določil drugih obstoječih nefinančnih zakonov, je razvidno iz člena 10. zakona o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921, ki pravi, da se zakon o taksah kraljevine Srbije z dne 30. marca 1911, kolikor se tiče tarifnih postavk 61. in 62. razširja na vsem ozemlju naše kraljevine, izpreminjajo zakone o pristojbinah, ki veljajo za pobiranje imenovanih taks v ostalih pokrajinah naše kraljevine.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Akoravno smo mnenja, da se bo z izpeljavo železnice do Ulic tudi konzum povečal, bi bila vendar sramota, da bi se te strumne ljudi prepustilo samim sebi, kakor se je to delalo dosedaj.

II.

Domača industrija brezovih metel v Gubindolu in Trnjam.

Brezove metle izdelujejo v Gubindolu v baševski občini in v Trnjam v karanski občini. Te dve vasi se nahajata ena pri drugi na vznožju Črne Kose. V Gubindolu izdelujejo metle v 50 hišah, v Trnjam pa v 30 hišah. Metle brez lesenega ročaja so že davno izdelovali, a v zadnjih desetih letih so začeli tudi izdelovati metle z lesenimi ročaji. Metle se izdelujejo od novembra do marca, to je dokler ne začne breza dobivati listov.

Metle izdelujejo revnejši kmetje. Prolje dobivajo v občinskih gozdih brezplačno, toda sedaj ga ni skoro več mogoče dobiti. Sedaj se dela en dan veje za slo metel ter se iz zasluženega vejevja izdeluje metle in se da eno tretjino lastniku vej, za delo pa se pridrži dve tretjini vejevja. V slabih letih se dela mnogo več kakor pa v rodovitnih letih. Dnevno se lahko izdela 30 komadov metel brez palice, s palico pa manj. 100 komadov metel se proda v mestu za 4.50 do 5 dinarjev s palico in po 3 do 4 dinarjev pa brez palice.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Kompezijski posli na zagrebški borzi. Borzni svet je te dni odločil, da se morajo v bodoče izvrševati vsi kompezijski posli na borzi. Posredovalnina po 1.1% se sme zaračunavati le enkrat in ne več dvakrat, kakor dosedaj.

Pomanjkanje soli v Celju in celjski okolici. Trgovci iz Celja in celjske okolice pošiljajo mnogokrat brezuspešno po sol, vsled česar jim nastajajo nepotrebni stroški in zapreke v trgovinskem prometu. Ker je baš v jesenski in zimski sezoni, ko se sol porablja razen v jedilne svrhe tudi v večjih množinah za konzerviranje sočivja, nakladanje zelja in repe ter soljenje mesa, je trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naprosila direkcijo monopolne uprave, da odpomore sedanjim nepriklanam v trgovskem prometu in v preskrbi konzumentov. Monopolska uprava je na to intervencijo sporočila, da je vse potrebno ukrenila, da bo celjska okolica, kakor tudi cela Slovenija pre-

skrbljena z dovoljno količino soli. Uprava pripominja, da odpremi mesečno preko 100 vagonov soli na posamezne veleprodaje in po njenem mnenju za enkrat ne more biti govora o pomanjkanju soli.

Podpis analfabeta na sklepnih pismih. Zagrebško borzno sodišče je dne 6. septembra t. l. izdalo nastopno razsodbo: Trgovec z žitom v Sidu je ložil trgovca v Erdeviku na plačilo kupnine za dobavljeno koruzo v znesku 3000 Din. Toženec, ki ni protokoliral in ne zna niti pisati, niti čitati, je sklepno pismo, čim se mu je prebralo, podkrižal, njegovo ime pa je pristavil uradnik ložitelja. Razsodišče je odločilo, da ni pristojno za razsodo, ker je podpis analfabeta po § 886. obč. drž. zak. veljaven le, če overuje njegovo ročno znamenje podpis dveh prič.

Prodaja lesa iz državnih gozdov v Sloveniji. Ministrstvo za šume in rudnike razpiše še oktobra t. l. licitacijo za prodajo lesa iz državnih gozdov v Sloveniji. Izklicna cena za prodajo na-

menjenega lesa je določena na 4.500.000 dinarjev.

Dopisovanje s švicarskim konzulatom v Zagrebu. Švicarski konzulat v Zagrebu sporoča, da dobiva v zadnjem času od jugoslovanskih interesentov nebroj vprašanj, dopisov itd. glede najrazličnejših zadev, o katerih naj daje informacije, a skoro nobenemu dopisu ni priložena poštna znamka. Zaradi znatnih stroškov, katere povzroča poštnina za to korespondenco, osobito ker se mora konzulat česlo obračati v Švico, da more na vprašanje izčrpno odgovoriti, prosi konzulat, da se vsakemu vprašanju — kakor je že enkrat razglasil — priklupi znamka za odgovor. Švicarski konzulat v bodoče ne bo odgovarjal na vprašanja, katerim ne bodo priključene znamke za 2 dinarja.

Konkurzi in poravnave na Čehoslovskem. V mesecu avgustu t. l. se je na Čehoslovskem po uradnih podatkih otvorilo 54 konkurzov in 141 poravnalnih postopanj.

Denarstvo.

Obtok bankovcev v Nemčiji se je v drugi polovici septembra t. l. dvignil za 2000 milijonov mark.

Emisija novih bankovcev. Narodna banka je dala na Francoskem tiskati nove bankovce po 100 Din. Načrti bankovca so izdelali strokovnjaki na način, ki bo izključeval ponarejanje. V promet pridejo novi bankovci v nekaj mesecih.

Kurzi tujih deviz na berlinski borzi. Tekom zadnjih dni se je kurz dolarja v Berlinu dvignil od 159 milijonov na 340 milijonov mark. Kurz angleškega funta je že prekoračil 1 milijardo mark. Dvignil se je tudi kurz avstrijske krone in dosegel 3412 mark. Na Dunaju stane 1000 mark le 26½ vinarja.

Inflacija v Ogrski. Madžarski obtok bankovcev se je po izkazu z dne 23. septembra povečal za nadaljnjih 50,5 milijard, tako da znaša 527 milijard o. K.

Odkup srebrnih novcev v Nemčiji. Državna banka odkupuje izza dne 1. oktobra t. l. državne srebrne novce za 15 milijonkratni znesek nominalne vrednosti.

Carina.

Donos carine. V drugi desetini meseca septembra 1923 so pobrale carinarnice skupno 64.640.005 Din carine. Od te vsote je pobrala carinarnica v Gor. Radgona 123.256 Din, na Jesenicah 1.101.789 Din, v Ljubljani 3.927.017 Din, v Mariboru 3.907.018 Din, v Prevaljah 160.977 Din, na Rakeku 583.141 Din in v Celju 890.442 Din.

Važno za uvoznike. Na vprašanje, za katero dobo in za koliko ekspedij je veljavno odobrenje gen. dir. carin za carine prost uvoz predmetov, je izšel odlok carinskega sveta, ki pravi, da velja tako odobrenje šest mesecev od dneva, ko je bilo izdano. Če se na eno odobrenje vrši več ekspedij postopno, mora uvoznik ob priliki prve ekspedije predložiti poleg deklaracije tudi prepis doličnih faktur, na katere se nanaša uvozno odobrenje. Ta prepis carinarnica po naplačilu predpisane takse overi in ga pridržuje pri unikatni deklaraciji. Za vsako nadaljnjo ekspedijo predloži uvoznik k deklaraciji overjen prepis odobrenja, carinarnica pa označi na originalu odobrenja in na prepisu faktur uvožene količine. Vse to seveda v roku 6 mesecev.

Carinarnica na Rakeku je prepovedala razkladanje ali nakladanje na tiru 4, perona postaje Rakek ali hoditi k blagovni blagajni med postankom mednarodnih vlakov na tej postaji. Sicer je ta prepoved po črki carinskega zakona, odnosno carinsko-železniškega pravilnika upravičena, vendar bi se pa pri količkah dobri volji carinarnice brez oškodovanja interesov finančne uprave dalo najti izhod, da se prepreči velika škoda, ki jo trpijo trgovci, bodisi da se prepoved carinarnice ukine ali vsaj omili ali pa se določi na postaji Rakek drug razkladalni prostor, do katerega bodo imeli vozniki in trgovci prost dostop. Najlepši izhod pa bi bil, da se na meji proti Italiji po predlogu Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani določi za skupni kolodvor Poslojna in na tem kolodvoru opravi carinski pregled polnikov, kakor tudi veterinarski pregled blaga skupno in obenem. Na ta način bi odpadle velike zakasnitve in dvojno čakanje brzovalkov in poštnih vlakov, ki se ustavljajo

sedaj v svrhu pregleda v Postojni in na Rakeku. Poslaja Rakek bi se s tem razbremenila, osobito v prilog železniški nakladalni rampi, na kateri se naklada velike množine lesa.

Davki.

Reorganizacija finančne uprave v Sloveniji. Ministrstvo financ je ukinilo pri finančni delegaciji oddelka za takse in trošarino in pristojbinska oddelka pri finančnih ravnateljstvih v Ljubljani in v Mariboru. Trošarinski posli preidejo v celoti na finančni ravnateljstvi v Ljubljani in v Mariboru, pristojbinski posli pa na davčne urade. Za naše interese je osobito občutna ukinitve pristojbinskih oddelkov, ki so odmerjali poleg pristojbinskega namestika pristojbine od vseh kompliciranejših pogodb itd., pri katerih je za pravilno tolmačenje poleg izvesne splošne izobrazbe največkrat potrebno tudi pravniško znanje ali vsaj stalna kontrola pravnika. Priznavamo, da zadene pravilno odmero po daljši praksi tudi ruliniran nepravnik, posebno ako je bil zaposlen v odmerni službi daljšo dobo pod vodstvom pravika. Vendar pa davčni uradi po veliki večini ne razpolagajo s tako ruliniranimi pristojbinskimi specialisti, da bi se jim moglo z mirno vestjo zaupati odmero vsakega še tako kompliciranega primera. Zato opozarjamo interese, da obračajo v bodoče večjo pozornost odmeram pristojbin, da se obvarujejo škode, ki jih ulegne zadeli, ako bi jim ta ali oni davčni urad vsled napačnega tolmačenja predpisov ali pogodbe, predpisal previsoke pristojbine.

Mestna trošarinska naklada v Ljubljani. Iz Irgovskih krogov v Ljubljani smo prejeli sledeči dopis: Za pobiranje trošarinske naklade v Ljubljani ni pokrajinska uprava, odnosno finančna delegacija v Ljubljani še do danes odobrila in objavila pravilnika. Sicer ste v avgustu t. l. poročali, da so se vršila pri ravnateljstvu mesnega dohodarskega urada konference, kako naj se uredi pobiranje špeciialno glede tranzitnega blaga, a je vsa zadeva očitno zaspala, ker se konferenca ni nadaljevala, dasi je g. ravnatelj obljubil, da pokliče interese na posvetovanje še lekom septembra 1923. Ker smo ljubljanski trgovci zainteresirani na tem, da se pobiranje naklade čimprej uredi in nas obvaruje oškodovanja pri tranzitnem blagu, prosimo mesno občino, da sestavo pravilnika požuri, pred predložitvijo v odobritev pa da priliko interesentom, da izrazijo in utemelje svoje želje.

Rabljeni pisalni stroji THE REX CO., LJUBLJANA.

Telefon.

Telefonski centrali v Ljubljani in v Mariboru. Na podlagi informacij, ki jih je dobil poslanec Vesenjsek na mero-dajnih mestih, se omenjeni centrali inštalirale prve mesece leta 1924. Material pride glasom poročila komisije za reparacije iz Nemčije začetkom meseca januarja 1924.

Telefonska centrala v Limbušu. Pri pošti Limbuš je bila dne 1. septembra 1923 otvorena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet. Ta centrala opravlja tudi brzojavno službo.

Krajevna telefonska centrala pri pošti Sv. Lovrenc pri Mariboru se v kratkem priključi na medkrajevno telefonsko omrežje.

Telefonska zveza Rakek-Cerknica-Lož-Prezid. Odziv interesentov za naznačeno zvezo je sicer zelo znan, vendar se je vsled visokih inštalacijskih kakor tudi naročniških pristojbin bali, da ne bodo vsi interese, ki bi bili pri nekoliko nižanih pristojbinah pripravljani priglasili naročniško postajo, zmoogli predpisanih pristojbin. Zaradi tega je Irgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani predlagala poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu, da bi se telefonska zveza, ki je iz vojaških, političnih in varnostnih razlogov, kakor tudi za interese obmejne finančne službe radi bližine italijanske meje velike važnosti, zgradila tudi pri eventualno manjšem začetnem številu kot deset, da bi ta prometno izolirani kraj, kjer je pričakovati, da se bo lesna industrija znatno

pomnožila, dobil telefonsko zvezo z lesnimi tržišči, z železniško postajo in z ostalim medkrajevnim telefonskim omrežjem. Pričakujemo, da bo ministrstvo uvažujoč izoliranost krajev in njih važnost radi obmejne lege, iz državnih interesov odredilo zgradbo telefonskega voda do Prezida, ki bo tudi napredujoči lesni industriji in trgovini prinesel znatne koristi.

PASTA za čiščenje zob,
ohrani zobovje lepo
in zdravo.

Promet.

Zvišanje poštno-paketnih pristojbin. Izza dne 15. oktobra t. l. se pošne pristojbine za pakete v tuzemskem prometu zvišajo naslojno: a) Težna pristojbina: do 3 kg = 8 Din, od 3 do 5 kg = 12 Din, od 5 do 10 kg = 25 Din, od 10 do 15 kg = 40 Din, od 15 do 20 kg = 50 Din; b) za pakete večjega obsega (ločenke) se plačuje dvojna težna pristojbina; c) vrednostna pristojbina, dostavnina, obvestnina in druge paketne pristojbine ostanejo neizpremenjene.

Reorganizacija železniške uprave v Sloveniji. Ob priliki razpusta ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani, je ministrstvo saobračaja opetovano in izrecno zagotavljalo gospodarskim krogom v Sloveniji, da dobi Slovenija po prevzemu južne železnice v državni obrat enotno železniško ravnateljstvo in upravo za vse proge v Sloveniji. Da se ta v vsakem oziru utemeljena želja gospodarskih krogov uresniči, je Irgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naslovila na ministra saobračaja posebno spomenico, v kateri izčrpno utemeljuje potrebo skupne uprave železniškega omrežja v Sloveniji.

Prometno omejitev za pošiljke krompirja ala rinfusa za postajo Budapest (Zentralmarkthalle) razglašeno dne 21. avgusta 1923, je državna uprava južne železnice dne 1. oktobra t. l. razveljavila.

Poštno-paketni promet v Srbijo. Interese v Sloveniji se čim pogostejše priložujejo, da posamezni poštni uradi na področju beogradske in skoplanske poštne direkcije ne obveščajo strank o dospelih poštno-paketnih pošiljках, odnosno jim jih ne dostavljajo, marveč jih pustijo kratkotrajno ležati, ne da bi obvesili niti prejemnika, niti odpošiljatelja, ki mora potem plačati za cele tedne, včasih celo za mesece težnino za nedostavljen paket. Iz nadaljnje korespondence s strankami pa se ugotovi, da bi bile stranke pošiljke rade sprejele, da pa jim ni bila dostavljena, odnosno niso bile o dospejih obveščene. V Sloveniji je veliko ttrdk, ki imajo razvito razpošiljalno trgovino, ravno radi teh vednih nedostatkov začelo razpošiljalnice likvidirati, kar bo na veliko škodo ljudi poštni upravi, ki bo na ta način izgubila znatne dohodke iz poštno-pakelnega prometa. V interesu rednega prometa je Irgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozorila ministrstvo pošle na te nedostatke in prosila, da naroči poštnim uradom na področju omenjenih direkcij, da naj dostavljajo strankam dospele pošne pošiljke pravilno in v predpisanem roku, odnosno naj jih obveščajo po predpisih pošlnega pravilnika o njih dospeju, da odpošiljatelj ne bodo plačevali velike ležarine in trpeli škodo vsled vračanja paketov.

Za polovanje na Nizozemsko, Anglesko itd. preko Nemčije so nizozemske železnice ustvarile zvezo preko Nemčije z izidom od Beutheima, da se ognejo vožnji preko zasedenega ozemlja.

Izvoz in uvoz.

Uvoz nožev, škarij itd. Interese, ki se zanimajo za uvoz nožev, škarij itd., izdelanih v Magnago blizu Vidma, naj se obrnejo po informacije na Irgovsko zbornico v Vidmu (Udine).

Uvoz Čehoslovaške v našo državo. Po uradnih podatkih je Čehoslovaška izvozila prvih osem mesecev t. l. v našo državo za 860 milijonov Din blaga. Za naš izvoz v Čehoslovaško podatki niso še objavljeni, jasno pa je, da ni niti zdaleka dosegel čehoslovaškega izvoza, ker je ta specijalno glede zemljiških produktov zaščiten z visoko uvozno carino.

Izvoz moke in žita na Čehoslovaško. Čehoslovaška vlada je odredila, da se sme moka in žito uvažati na Čehoslovaško le proti predidodemu dovoljenju čehoslovaškega Irgovinskega ministrstva. S to odredbo hoče Čehoslovaška zaščititi domače proizence pred inozemsko konkurenco.

Težkoče uvoza našega blaga na Ogrsko. Z Ogrsko, s katero imajo nekatere panoge naše industrije precej živahne poslovne slike, še nimamo Irgovske pogodbe, vsled česar je uvoz jako otežkočen. Osobito otežuje promet ogrski davek na poslovni promet, ki se pobira dvakrat: ob uvozu potom carinarnice in ob prodaji potom finančnih oblastev v notranjosti Ogrske. Vsled tega znaša samo davek na poslovni promet 6%. Težave obstoje tudi glede uvoznih dovoljenj, glede nabave deviz od strani ogrskih kupcev, glede vizov polnih listin in glede tovarnine, ki se računi na naši strani samo do meje, na ogrski pa do kraja namembne postaje. Iz teh razlogov naše izvozno blago le težko vzdrži konkurenco z izvoznim blagom drugih držav, ki jim Irgovske pogodbe nudijo ugodnosti ravno v tem oziru. V interesu naše industrije bi bilo, da sklene tudi naša država čimprej Irgovsko pogodbo z Ogrsko, da s tem usvari tudi našemu izvoznemu blagu konkurenčno zmožnost.

Hmelj.

XXV. tržno poročilo. Zalec, 2. sept. 1923. Tendence čvrsta. Cene rastoče. Plačuje se do 468 kron za 1 kg.

XXVI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Zalec, Savinjska dolina, dne 1. okt. 1923. Pri najlepšem vremenu se je tudi pozni hmelj srečno spravil pod streho, brez da bi bil izgubil lepo zlatozelena barvo. Od vsega letošnjega pridelka je približno 80% iz prvih rok; le pri veleproducentih se nahajajo še prvovrstne in že basane partije in čakajo odjemalcev. — Kupčija je pri nas prav živahna in tudi cene se izboljšujejo; sigurno se bo v par dneh že plačevalo čez 115 Din za 1 kg. Kdor še želi kupiti naše lepo blago, se mora požuriti in se naj obrne na našo Hmeljarno, kalera je letos že posregla nekaterim veleIrgovcem in tudi pivovarjem. — Vsa pojasnila daje vodstvo Hmeljarskega društva.

XXVI. brzojavno tržno poročilo. Zatec, 29. sept. 1923. Razpoloženje zelo čvrsto. Cene 3100—3300 Kč za 50 kg.

Razno.

Bolnice v državnem proračunu za leto 1924/1925. Za bolnice je v novem državnem proračunu predviden izdatek po 191.267.292 Din, ki se na posamezne pokrajine naslojno razdeli: Srbija 66 milijonov 123.697 Din, Črna gora 5 milijonov 896.095 Din, Bosna in Hercegovina 20.317.200 Din, Dalmacija 12 milijonov 718.550 Din, Hrvaška 38.213.700 dinarjev, Slovenija 34.231.400 Din in Vojvodina 13.766.650 Din. — Od izdatkov se bo porabil delni znesek po 30 milijonov Din za zgradbo in opremo bolnic.

Katastrofalna kriza argentinskih živinorej. V Argentini je toliko goveje živine, da je izgubila vsako ceno. Telela se od kraja koljejo, da se živina še bolj ne pomnoži. Biki se prodajajo po cenah, ki dosežajo komaj eno tretjino cene v l. 1920, krave se je pa prodajalo zadnje tedne po 6 šilingov. Pri teh cenah živinorejci umljivo ničesar ne zaslužijo in obupujejo, osobito ker so spričo valutarnih razmer in visokih prevoznih stroškov kupčije z Evropo do malega skoro izključene.

Nova donavska konferenca. Sredi oktobra se v Beogradu ponovno vrši donavska konferenca, katere se poleg Rumunije, Bulgarije in Čehoslovaške udeležijo tudi Avstrija, Nemčija in Madžarska. Predmet konference bo regulacija Donave, ureditev vprašanja železnih vrat, promet med Budimpešto in

Jugoslavijo ter otvoritev plovbe na Tisi, Dravi in Savi ter na bivšem Franc Joževem kanalu, na katerem se je promet ustavil leta 1918., ker so obratni prostori s stroji na madžarskem teritoriju. Popravilne stroške za ta kanal, ki je jako zanemaren, nosila naša država in Madžarska skupno.

Tržna poročila.

Blagovni trg. Splošno se je v preteklem tednu opazovala v Srednji Evropi neka stagnacija; posamezne panoge so seveda kazale različno lice.

Kolonialno blago. Tendence je bila za vse blago trdna. Za kavo ni bilo dosli zanimanja, pač pa za čaj, in sicer posebno za bolj cenene vrste. Tudi riž je bil predmet povpraševanja. Na hamburškem kavinem trgu je bilo dosli kupčije z zacarinjeno kavo, tudi v Rotterdamu so jo iskali. Kakao iz Guayaquila — Ecuador — je bil malo dražji, brazilski se pa ni spremenil.

Sladkor. V Čehoslovaški so domače zaloge popolnoma izčrpane. O pesi in predvidnem sladkornem pridelku poročajo lo-le: S peso zasajeni prostor 39 sladkornih tovarn v Srednji Češki znaša 48.000 ha, lansko leto je znašal 40.000 ha, letos za 21,4% več kakor lani. Na hektar računajo letos povprečno 238 meterskih slotov, lansko leto jih je bilo 273. Za to pričakujejo za 12,8 odstotkov manjši pridelek kakor lani. Povprečna kvaliteta pese znaša 18% sladkorja, lani 16%, letos je vsebina sladkorja za 1,87% večja kakor lani. Če računimo zraven še ostale tri tovarne v Srednji Češki — skupaj jih je 42, — dobimo 52.000 ha, lani 43.000 ha, pridelek letos 2.228.000 meterskih slotov, lani 2.076.000, torej letos za 6,7% več.

Mast in olje. Na Nemškem so se ravno cene popolnoma po deviznem trgu, so se dvignile v zadnjem času od 18 na 38 milijonov mark za funt in so padle spet na 23 milijonov. Cena za

surovo maslo je bila v začetku septembra 40 milijonov mark, se je potem znižala, nato pa spet skočila na 40 milijonov, ker je bilo pomanjkanje blaga. Olje gre splošno gor. Kokosovo in palmovo olje se je dobro prodajalo, samo da je slednje v zadnjem času nekaj na ceni izgubilo, ker je Amerika odpovedala nekaj naročil na Angleškem. Bombažovo olje ima trdno ceno ter ne more Amerika eksportirati v Evropo večjih množin.

Kože. Na hamburškem trgu so se kupci in prodajalci zaradi cen zelo sporekli. Za kravino in volovino so ponujali za 20–25% več kakor na zadnji dražbi 22. avgusta, vendar so bile pa tudi te ponudbe še za 50% nižje kakor na zadnji dražbi v Leipzigu.

Bombaž. Slaba poročila o ameriškem bombažnem pridelku ženejo cene navzgor. Bombažev trg v Bremenu se je prilagodil kolebanju dolarja. Tudi vzhodnoindijski bombaž je šel gor.

Žetev se je nekaj zakasnila, sedaj gre pa dobro od rok. Zaloge prejšnjega leta so zelo pičile in je bilo neprodanih bal koncem avgusta samo še 200.000. Z ozirom na to, da bodo morale stare zaloge kriti potrebo industrije dosli dalje kakor druga leta, ker se je letošnja žetev zakasnila, računajo za konec leta z izredno pičlostjo vseh kvalit.

Dobava, prodaja.

Dražba lesa. Pri direkciji šum v Sarajevu se bo vršila dne 15. oktobra t. l. dražba 20.000 m³ iglaslega in 5000 kub. metrov bukovega lesa na panju.

Dobava električnega materiala. Pri ravnanstvu drž. železnice v Subotici se bo vršila dne 15. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega električnega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

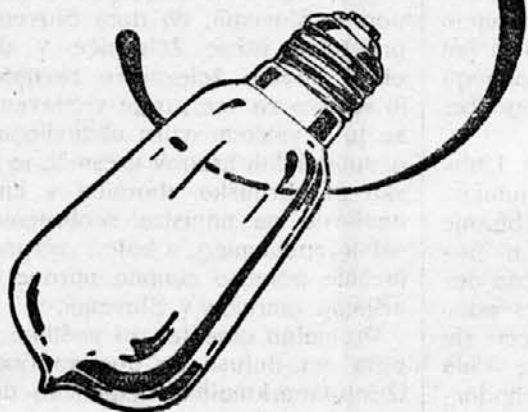
Ivan Jelačin
Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
Zaloga sveže
pražene kave
mletih dišav in
rudninske vode

Točna in solidna posredstva!
Zahtevajte cenik!

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

Vertex

**Najcenejša
manufaktura**

pri

I. Trpin, Maribor.

LJUBLJANA

SINON GREGORČIČEVA ULICA 13
Telefon štev. 552

se priporoča
za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.
Izvršitev točna in solidna!

Vesten in agilen zastopnik

ki je več trgovine s strojnimi olji in ima
dobre stike z industrijskimi podjetji, se
sprejme pod jako ugodnimi pogoji. Zmožni
reflektantje naj pošljejo svoje ponudbe ta-
koj na poštni predal štev. 102, Ljubljana 1.

NA VELIKO IN MALO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice,
potrebščine za čevljarje, sedlarje,
rinčice, podloge (belgier), nadalje
potrebščine za krojače in šivilje,
gumbe, sukanec, vezeno, svilo,
tehnične decimalne in balančne naj-
ceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Oglašajte v „TRGOVSKEM LISTU“!

Pristopajte kol član k društvu
»TRGOVSKA AKADEMIJA«!

Priporoča se:

Špecerijska in delikatesna
veletrgovina in na novo
urejena zajutrkovalnica

T. Mencinger

Ljubljana

Sv. Petra cesta štev. 43

na dvorišču, vhod tudi iz Komenskega
ulice

Pražarna za

kavo z električnim obratom

„JUGOEKSIM“

EKSPORT TRGOVSKA DRUŽBA IMPORT
VEKOSLAV PELC IN DRUGOVI
V LJUBLJANI, VEGOVA ULICA 8

Trgovina s špecerijskim, kolonijalnim, materialnim
blagom, deželnimi in poljskimi pridelki in izdelki,
mlevskimi izdelki, lesom in lesnimi izdelki ter manu-
fakturo na debelo.

Gradbeno podjetje G. Tönnies, družba z o. z.
Ljubljana.

Špecialno podjetje za visoke zgradbe

Ustanovljeno leta 1846.

Brzjavi: Tönnies, Ljubljana. — Telefon št. 563.

naznanja cenj. občinstvu, da se začetkom oktobra s svojo pisarno

preseli

iz Gajeve ulice v svojo lastno, dedno hišo

Dunajska cesta 25, vhod v Pražakovi ulici,

kjer je bilo isto ustanovljeno leta 1846.

**Podjetje
projektira in izvršuje:**

bančne in industrijske palače, stanovanjske hiše, tovarniška po-
slopja, šole, cerkve, vile, male enonadstropne oziroma družinske
hiše v opeki in »Heraklitu« (najcenejši stavlbeni način).

Lasten gramozolom in opekarna.

„Obnova“, gradbena družba z o. z.
Ljubljana.

Špecialno podjetje za talne zgradbe

Ustanovljeno leta 1920.

Brzjavi: Obnova, Ljubljana. — Telefon št. 563.

naznanja cenj. občinstvu, da se začetkom oktobra s svojo pisarno

preseli

iz Gajeve ulice v svoje lastno poslopje

Dunajska cesta 25, vhod v Pražakovi ulici.

Družba projektira in izvršuje:

Talne in vodne zgradbe — mostove in ceste — betonske in
železobetonske zgradbe — železne visoke in mosne zgradbe
gozdne in industrijske železnice — naprave za preskrbo z vodo
kanalizacije gradnje trijemova iz lesa. — Inštalacijska centrala
za vodovode in centralne kurjave. — Nakupovalna centrala za
stavlbeni material, stavlben predmete in stroje.

Ima stalno v zalogi:

Cement — Salonit za pokrivanje streh — Cevi iz kamenine
»Torfoleum« — plošče — »Heraklit« — material.